

Editörden

Şüphesiz ki eğitim olgusu, modern zamanlarda yeni bir anlam kazanmış, endüstrileşme, kent hayatı, uluslaşma ve buna bağlı okullaşma bağlamında; milli, dünyevi (seküler) ve mesleki amaçlara göre inşa edilmiştir. Bu durum, Türkiye için de benzer gerçekleşmiştir. Zorunlu olarak ortaya çıkan Osmanlı'nın modernleşme sürecinin başlangıcında yer bulan askeri modernizasyon ve bunu sağlaması için açılan Batı tarzı okullar (Hendesehane, Mühendishane, Harbiye, Tıbbiye, Mülkiye vb.), Türk yenileşme ve demokrasi sürecinin de önemli köşe taşlarını oluşturmuştur.

Verilen Milli Mücadele sonrasında ilan edilen Cumhuriyet, sadece yeni bir yönetimi değil, yeni bir toplum inşasını da öngörmüştür. Bunun için Tevhidi Tedrisat ile öğretimin birliğinin sağlanması, okullaşma yoluyla toplumda okur-yazarlığın yaygınlaştırılması, Cumhuriyetin halk tarafından benimsenmesi ve inkılapların kavratılması noktasında önemsenmiştir. Bu sebeple gerçekleştirilen Harf İnkılabı, okur-yazarlığı arttırmak için açılan Millet Mektepleri, köy kalkınmacılığını sağlaması amacıyla kurulan Köy Enstitüleri; aydınlanmış, laik, milli yurttaşların yetişmesini hedeflemiştir. Bu dönemde eğitim, yeni bir kültür meselesi olduğu kadar bir milli güvenlik meselesi olarak da görülmüştür.

1946 sonrasında yaşanan süreçte, çok partili sistemin getirisi olarak demokrasi, uzun zaman bir "sandık meselesi" olarak görülse de yavaş yavaş erdemli yaşam felsefesinin gereği olarak din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve fikir hürriyeti gibi olguları kamuoyuna mal etmiştir. Bu durum 1950'lerden sonra iktidara gelen milliyetçi muhafazakar siyasetler sayesinde din ve vicdan hürriyetini önceleyen eğitim politikalarının geliştirilmesine neden olmuştur. Zamanla erken Cumhuriyetin hedeflediği aydınlanmış, milli ve laik tanımlı vatandaşlıktan, dindar ve milli yeni bir vatandaşlık tipine doğru gelişmelerin olduğu görülmüştür. Yüzyıllık süreçte eğitim alanında yaşanan bu gelgitli durumu, bir anlamda kurucu ideoloji Kemalizm ile halkın çoğunluğunun desteğine dayanan muhafazakar siyaset arasındaki gerilim üzerinden okumak mümkündür. Bu biraz da arada kalan toplumun genelinin dönemin siyasi rengine göre salınarak konumlanma hikayesi şeklinde de okunabilir.

Yüzyıla yaklaşan Cumhuriyetin eğitim politikalarına dair son gelişme ise siyaset dışından kaynaklanmıştır. 2020 Mart ayından beri bütün dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, insanların eve kapanmalarını beraberinde getirerek, uzaktan, online eğitim ve öğretim süreçlerine dahil olmalarını zorunlu hale getirmiştir. Bu kitlesel anlamda yaşanan eğitimde zorunlu dijitalleşme, yeni bazı alternatifler yanında bazı büyük sorunları da yaratmıştır. Şüphesiz ki uzaktan, online veya dijital eğitim

süreçlerindeki yeni gelişmelerin neler olacağı, birey ve toplum açısından sınırlılıkları ve yararları çerçevesinde tartışmalarda yer bulacaktır. Bu sayıda ağırlıklı olarak bu gelişmeleri ele alan makalelere yer verilmiştir.

Yeni eğitim sistemi, 21. Yüzyıl Vizyon Belgesi ve yansımaları, yeni bütüncül eğitim politikaları, Home-School, dijital çağda çocuk yetiştirmek, yapay zekanın eğitim üzerindeki olası etkisi, son dönem eğitim politikaları gibi konuların işlendiği makaleler yanında Kant ve Rousseau'nun eğitim düşüncesi, Tarih ve Sosyal Bilgiler öğretiminin geleceği konuları da irdelenmiştir.

Zengin bir sayı içeriğinin oluşmasına katkı veren başta değerli yazarlara sabırları, her bir metni "ince eleyip sık dokuyan" incelemeleri ile olgunlaştıran hakemlerimize, özverili çalışmalarından dolayı editörlere teşekkür ederim.

Okuyana katkı sunması dileğiyle. Saygı ile...

Ahmet Şimşek